

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre . . . . . 4 frt. Fél évre . . . . . 2 frt. Negyed évre . . . . . 1 frt.	Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Nagy László. Segéd-szerkesztő: Hulinka Sándor.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sz.-Somlyó, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czímzendők. Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

Az ipariskolai tanulók munkakiállítása.

(△) Mig az évről-évre iskolai vizsgálat a tanuló szellemi haladásának tükré szokott lenni, addig a tanulók munkakiállítása arról tesz tanúságot, hogy a tanuló mennyire haladt egy év alatt műhelyében. S ha munkájáért jutalmat vagy dicséretet érdemel, e kiténtetésben részesül a mester is, a kinek oldala mellett a tanuló iparágát tanulja.

Az új nemzedék, mely hivatta van egykor a régié helyét betölteni, folyton halad, tanul és sikert siker után mutat fel.

Az ipariskola egy pár éves múltja teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy ebben való meggyőződésünkben csalódní nem fogunk.

Az első munkakiállítási, nálunk nagy és fárasztó munkába került; de létre jött, s ha a kiállítók száma csekély is volt, még is meglettörve a jég. A múlt évi kiállítás a körülményekhez képest elég szép volt; de az ideí már szebb s biztos a reményünk az iránt, hogy a jövő évi kiállítás még szebben fog sikerülni. A kiállítás, bár szerény képet mutatott még, mind a mellett egy pár oly csinos s jó ízlésre valló tárggyal dicsekedett, hogy azok felett még az ellenség is elnémulva — elismerőleg nyilatkozott. Ha ez évről-évre így fokozódik, akkor bizony jósolhatunk Sz.-Somlyó iparának szebb jövőt. A most képződő új nemzedék bizonyára eredménydusan fogja megállani a számára kirendelt helyet az ipar fejlesztése terén.

A nagy érdeklődés, melyet az iparostanulók vizsgálata — rajz és munkakiállítása városunkban keltett, százszorosan jutalmazta ama fáradságot, melyet rendezőjének, az ipariskolai igazgatónak, okozott.

A kiállításban 38 tanuló vett részt (8-al több, mint a tavaly) 46 drb. tárggyal.

Hogy a tanulók jó viselete s úgy a szellemi, mint az anyagi munkákban szorgalomra

buzduljanak s tapasztalják, hogy tisztességes munka az embernek hasznót és becsületet szerez: a takarékpénztár (20 frt.) a városi hatóság (10 frt.) a „Wesselényi-egylet“ 10 frt, a temetkezési (5 frt.) a csizmadia egyesület (3 frt) s egy társaság (rögtönzött gyűjtés 11 frt) bőkezűsége összesen 59 frtot ajánlott fel jutalmazásra

Ezen összeg egy részét az iparisk. tan. testület úgy akarta a tanulókra nézve legcélszerűbben hasznosítani, hogy a jóviselet, szorgalom, és rajz jutalmazása fejében a tanulók közt kiosztott 11 frt áru könyvet és 12 tallért. Azonkívül kiosztatott a kézimunkák megbírlására szakértőkből alakult bizottság ajánlatára 6 elsőfoku, 24 másodfoku jutalomdíj, 8 pedig nyilv. dicséretet nyert. Az elsőfoku jutalomdíj 2, a másodfoku pedig 1 ezüst forintból állott.

De a kiállítás sikerének legszebb bizony-sága az, hogy báró Bánffy Györgyné, szül. Bethlen Margit grófnő ömértósága tudva azt, hogy a hazai ipar oltárára tett áldozat csak úgy helyezhető el czélirányosan, csak úgy kamatoztatható a nemzet értelmi erejének fejlesztésére gyümöleszőn, ha az iparos ifjúságban élesztjük és fokozzuk az önmunkásságot, az előretörékvést, a nemes ambítiót . . . hogy a szegény, de szorgalmas iparos tanulók munkásságát jutalmazza, az iparos isk. igazgató szíves meghívására magas látogatásával tisztelte meg a kiállítást s számos vásárlást tett. Így a legszebb munkák, egy csiszolt asztal, Gámeneci Lukács műhelyéből (készítője Páles Gergely), egy magyar stíli tulipános láda Ujfalvi S. műhelyéből (készítője Balázs Ferencz III. o. ip. tanuló), stb. igazán a legszebb helyre jutottak. E körülmény azon meggyőződést érlelte meg bennünk, hogy ezen évenként ismétlődő kiállítás nemcsak az iparos tanulókra, de egyáltalán a helyi iparnak fejlődésére is igen üdvös hatással van.

Ez bennünket egy szebb jövő reményére jogosít.

gyorsan elterjedt a városban. A helybeli izraeliták közül legtöbbben és legközelebb toladoktak lakatnyánk elébe. Szegények, ők leginkább sajnálták elmenetelünket.

Beállott az est, Harsányi Bálint [hajdu-szoboszlói születésű] őrmester jelenté, hogy ő is elé állott tartalék lovaival. Ekkor lóra ült fujt a kürtös s az udvaronrendbe állottunk, a vezényszó után pedig imára intett a harsona. Most az egyszer a szokásos ima, helyett mindnyájunk szívből eredt kérése csak egy volt: „Uram segély és szabadíts meg a veszedelemből!“

Ezekután a gyalog fegyveres őrköt lovasok váltották fel, a kapu felnyílt, nagy sokaság lepte el a tért. A tömegben elül német tiszteink, kiket mi valóban szerettünk, kérték bennünket, hogy hadd jöhessenek ők is velünk. Szívélyesen megköszöntük e nem remélt ajánlatukat s viszont kértük őket, hogy maradjanak ott s végre bucsuzásul megköszöntük eddigi hozzánk való szívességeket. Volt köztünk olyan pajzán fickó is, a ki kérte őket, mondanák meg új kapitányunknak gr. F . . . nek hogy a neki szánt „netvenet“ majd csak otthon veszi fel — pénzül.

A ruhatárnok Boldog László e szavakkal adta át Schipf századosnak a kulcsokat: „Itt van kapitány ur a raktár 13 kulcsa, minden ajtaja be van zárva, nem viszünk semmit, a mire szükségünk nincs, tessék abban széjjel nézni.“ A százados kérte a raktárnokot, hogy „Maradj édes fiam.“ — „Nem

A nagylelkű báróné, mint iparpártoló, kiténtetése a városi hatóság fáradhatatlan feje, a munkás polgármester és intelligentiánk meleg érdeklődése ipariskolánk fejlődése iránt, és derék iparosaink, kik oly szép számmal jelentek meg a vizsgálatokon, tényezői annak, hogy ez évet ipariskolánknak — fennállása óta — méltán nevezhetjük legszebb évének. Lehetetlen azért elismerésünket nem nyilvánítanunk a báróné ö méltósága, a városi hatóság, mint az ipariskola nagylelkű pártfogóinak, intelligentiánk s azon iparosoknak, kik szíves megjelenésük által az iparos tanulók munkássági kedvét fokozni kegyesek voltak. Legyenek meggyőződve arról, hogy érdeklődésük nem veszett kárba, hanem biztosítéka az ipar fejlődésének és ez által édes hazánk virágzásának.

S mit szólunk a rajz- és írásbeli dolgozatokról?

Valóban meglepő volt látnunk, hogy az alig pár elemi osztályt végzett, elnehezedett kezű iparos tanoncok uagyobb része; de különösen egy pár oly gondosan, tisztán és ízléssel kiállított rajzokat produkált, a minő bármely gimnáziumi növendéknek is becsületére vált volna.

Es ez igen fontos körülmény, mert mi fejlesztené leginkább a jó ízlést, a mire az ipar minden ágánál oly elengedhetlen szükség van, ha nem a rajz, mely a műértelmet, szépérzékét és rendszeretét egyaránt fejleszti a tanulók fogékony lelkében. Ép ily elismeréssel szólhatunk az egyes tantárgyakban szerzett ismeretekről és előhaladásokról.

Egyáltalán jó benyomást és igazán kiérdemelt elismerést vívott ki az ipariskola ez évi vizsgálata s bátran elmondhatjuk azt, hogy a teljes sikerből mi sem hiányzott. S midőn ezt örömmel regisztráljuk, egyuttal a közönség véleményének velünk kifejezést adni, a mikor Szentimrey István tanárnak, mint az ipariskola igazgatójának szép szakképzettségre valló és eredménydus működéséért s a mellé cso-

lehet, — lőn a válasz, — látja, kapitány uram, hogy engem erővel visznek.“

Főtiszteinkkel tehát már végeztünk, azonban még csak ezután gyűlt meg a bajunk. Igen természetes, hogy olyan is találkozott köztünk s nem épen csekély számmal, a kinek kedvese, sőt trombita szónál megesküdt neje, következképen gyermeke is volt. Az ebből származandó kellemetlenségre előre készek lévén, nehogy elindulásunk alkalmával a sirás, jajgatás szívünket meglágyítsa, ezen szerencsétlen, számra nézve, mintegy 25 nőt egy szobába zártuk; de mikor azok azután megtudták, hogy hová indulunk, minthogy azzal ámitottuk el őket, hogy a vidékre adóvégrehajtásra megyünk, akkor lett csak ablakzuzás és ajtórombolás. Megmutatták e hölgyek, hogy ők méltók a „huszárné“ névre és valódi hősnők, a szó szoros értelmében s olyan hangversenyt csaptak, a milyet bajos volna bármily fuvó hangszerekből összeállítani. Ezzel még nem lett vége „bucsuzásunknak.“ Voltak még ezenkívül több jó akaróink is Mariánopolban, kiknek ott maradásunk nagyon is a szívükön feküdt s kik sirva nézték távozásunkat.

Ezen hő résztvevőink az odavaló izraeliták, kik leginkább csaplárok voltak, a kik mind odatódultak, fel s alá jártak és ugráltak: „Nagyságos, kegyelmes káplár uram, fizessen hát valamit. Talán csak nem viszi el minden tartozását magával“, stb. megszólításokkal utunkat állották s a mi legfőbb, drága időnk elrabolták.

Ámde Harsányi őrmester lovagias uracs lévén,

TÁRCZA.

A Lenkey huszárok története az 1848—49. években.

Közlí: Egy Lenkey huszár.

(Folytatás.)

Fiáth Pompéjus, ki váratlanul s oly hirtelen fogolylyá tétetett saját alattvalótól, e reá nézve felette kellemetlen helyzetben nagy gondok, — s aggodalmokkal látszott küzdeni. Fel és alá járt a folyosón; — azonban hirtelen eszme villant fel agyában, perc alatt kiderült arca, s hátrozottan modá: „Jól ha vesznem kell, veletek akarok meghalni; ide pisztolyaimat és kardomat! megyek drága honomba veletek; s ha elesem, van még s marad Fiáth Magyarországon.“

Azonban mi ő hozzá kegyetlenek, vagyis igazabban szólva óvatosak voltunk s egyáltalában, semmi kedvet s hajlamot sem éreztünk ebbeli hő kiváratát teljesíteni, jól tudván azt, hogy Fiáth kitűnő vivó és semmi kétség benne; ha kardot ránt néhányat bizonynal megszabdal küzülünk; fegyvereit tehát csak akkor adtuk vissza, midőn már az egész század kint az udvaron lóháton ült.

Főhadnagyunknak Sipos Gábor általi elfogatását a mariánopoli lakosok közül többen látták s e hir

portosult tanítótársaknak ügybuzgalmaért mindnyájunk elismerését nyilváníttuk.

A siker teljes és oly foku emelkedést mutatott az előző évekhez képest is, a minőt senki se várt. Ezt az iparosok értelmisége is beismeri és éppen azért nem kételkedünk, hogy a frappans eredmény még a legelfogultabbat is (mert fájdalom ilyenek is vannak) ösztönöznö fogja arra, hogy a derék tanítókat nemes feladatában kétszeresen támogassa legelső sorban az által, hogy tanoncikat különböző üriügyek alatt a tanórák alól ne kívánják elvonni.

Csak is így és ez uton haladva érjük el a célt; a jövő iparosok értelmi fejlettségének ama fokát, mely az iparnak és iparosoknak az őket megillető helyet biztosítsa az állam háztartásában s a külfölddel szemközt.

Az öngyilkosság öntudatlanságáról.*)

(Válasz Raoul urnak, a nyílt levél írójának, az én feledhetlen kedves tanítványomnak.)

Ugy megsajnálтам kedves önt! Mennyi fáradtságába kerülhetett az a hosszadalmas számtani kimutatás! Hiába én nő vagyok. Nem tagadhatom meg nemem gyöngeségét. Felőlünk mondá Ovid, férfiakkal szemben, a galambtól véve a hasonlatot! „Quae modo pugnarunt, iungunt sua rostra columbae.”

Olvasta ön Tunsch Pál iratát, melynek magyarított címe: „Utazás a földtekén keresztül ellenlábasainkhoz.” Látja ez semmi kívánni valót nem hagy hátra, csupán hitet, De ne higyük e szavának mikor mondja, hogy „tudományos kutatás, szorgos figyelés, éles combinatio útján képesek vagyunk a föld belsejének köveiről is szemléltető képet szerezni magunknak.” És csakugyan, az ő kalauzolása alatt nyerünk oly képet, hogy megáll rajta az eszünk is Levisz az agyag, köszén, kréta — jura képleteken keresztül egész a tenger lerakodványáig. Háromezer méterre megy, — és még sincs vége. Azon túl a hőmérsék 100 fok cels. A forró víz bugyog. Tovább haladva oly magas temperaturába érünk, hogy a folyékony tüzanyagok gőzökbe mennek át. A központon vagyunk, mely 850 méternyire van tőlünk. Testünk sulya itt zérusra száll. Mert miután a földtest tömege nincsen mindenfelé egyaránt nagyobb és mi ennél fogva minden irányban egyenlő erővel vonzatunk: azért megszűnik itt természetesen minden működésünk. A fölemelt kéz nem esik többé vissza, le kell azt erővel nyomnunk. A föld közepontján megszűnik minden suly. Itt tényleg könnyebbek vagyunk a pehelynél, a mennyiben itt a „fönt” és „lent” megfordított fogalmak, stb.

Azt hinné az ember, hogy a genialis Verne Gyula phantasiája visz bennünket ez uton; pedig tudományos előadással van dolgunk, melynek ha meg nem adjuk magunkat, ellenkezésbe jövünk, a tudományval, még pedig a rendszeres tudományval. Rendszer? S mi az a rendszer? Mese. Montesquieu mondja: „Les observations sont l'histoire de la physique, les systemes sont la fable.” Az észletek

* Ezzel a mindenesetre érdekes és tanuságos vitát részünkön beferezettnek tekintjük. Szerk.

kinek sokszor nem hogy öt garasa lett volna, de mind az öt zsebében egyetlen fillér sem találtatott, e válságos percben átvette minden adósságainkat s pénztárnokának, Dobán Pista harsonásának megparancsolá, hogy rézzel fizesse ki a tolakodó hitelezőket. Pista pedig, minthogy a sárgarézs épen a kezében volt, rögtön bele futt a kürtbe s néhány „traraa”-val csakhamar kielégíté a követelést.

Hogy miként osztottak ez összesen hitelezőink, nem tudom, de ha olyan utat adott volna a jó isten, a melyet azok kívántak nekünk, akkor bajosan léptük volna át honunk határát.

Végre megszólalt a kürt a kétes indulóra s este tíz óra tájban elhagytuk a nyomorteljes lakot s elérjük a Dnieszter folyamot, mely laktanyáinktól alig pár száz lépésre volt, Fiáth főhadnagyunk 8 erős lovastól kísértetve, kocsijával s még két maroktányosnéval, u. m. Hajdu Mihályné és Gavallér Gábornéval, valamint azoknak kis gyermekeivel együtt egy ladikka szállítottattak, a tulpartra evezendők; mi pedig egy tömegben lóháton beleereszkedtünk a sebes folyamba, néhány pillanatra a haboktól elborítva, majd ismét a víz felett erős lovainkkal usztatva néma csend állott be, egyedül lovaink prűszkölése s olykor egy-egy bátorító szó hallatszott: „Fiúk! erusszátok meg a kantárszarakat! hadd legyen a ló szabad. Ne féljete, megsegít a magyarok istene!”

A sebes sodró folyam megbontá a tömeget, kisebb s nagyobb csoportokban hajtott alá bennünket; ekként elérve a partot nem történt egyéb kárunk, minthogy egy kard penge s egy csákó lett a hullámok áldozata,

(Folyt. köv.)

a tudomány történetei, a rendszerek annak meséjét képezik. És csakugyan, a mi észlelésen kívül van, az mese, hypothesis, melynek csak az hisz föltétlenül a ki fél a levonásoktól.

Egy kis könyv címe: „Des Kronpinzen Regiment” Sumarow Gergelytől. Benne Frigyes, porosz koronaörökös, az utóbbi Nagy Frigyes, a sanssonci-i bölcsész vezettetik be; a mint előadja bizalmasan Manteuffell gróf egykori szász miniszterrel való szellemes társalgásban kételyeit, melyek lelkét mint tengerhullámok hányják. Az ősz miniszter e helyen e szép és igaz szavakat mondja: „E tenger fölött az égboltozat emelkedik felül a maga csillagaival, melyek változatlanok s melyeknek világa ki nem alszik. Ha a hajós, a helyett, hogy tekintetét aggódva a szirteknek fordítsa, azt az égnek szegezze, úgy a csillagok kétségtelen s biztos járása megmutatná neki az irányt melyen előre kell eveznie, hogy a homályos láthatáron túl partot érjen. Mikor Kolombus Amerikát felfedezte, nem a tudomány vezérelte őt. Ez ugyan hasznos szolgálatot tett neki, hogy biztosan vezesse a kormányt s félre ne kerüljön, dacára a viharoknak, dacára hajó népe gyanújának s ellenszegülésének: az a buta tömeg szeméi előtt elrejtett ama világ létezésében való törhetlen hite volt.” Ugyanezt tartom én a bölcsészetről s minden egyéb tudományról, melyeknek birtokában véli magát az emberi szellem, midőn azoknak még első elemeit is alig ismeri. A tudományok párhuzamosan egymás mellett futó vonaloknak látszanak, holott a valóságban mégis mind egy ponchoz vezetnek, melyből mint egy s ugyanazon világosság sugarai ömlenek ki. Ez a hit. Ezen a csillagok utmutatásával összeegyező iránytű nélkül, minden tudomány, ragyogjon az láthatólag bármily fényesen, csak lédérűz, mely veszedelmes szirtekhez s ösvényekhez sodor bennünket.

Látja önben nincs meg e hit. S e hiány véres fonalként húzódik keresztül egész logikátlan közleményén.

Miként a beteg ágyánál a rendelő orvos a historia morbi-t előadja, úgy futtassuk meg mi is közleményeink és fecsegéseink történetét. Így tán inkább érthetőbbé válik ön előtt. Mert ön akarta így fölállítani a kérdést: mit mondtam én és mit mondtott ön.

En első közleményemben dr. Kopp halála alkalmából egy elmefuttatást közöltem, melyben az öngyilkosság öntudatlanságát meggyőzőleg bizonyítottam. Ugyanezen közleményemben nem tagadom, hogy igen is, tudok én öntudatlan állapotban is végbemenő öngyilkosságokról.

Ezen cikk adott önnek alkalmat fecsegése megírására. Ebben ön eltekintve attól, hogy nekem van tudomásom az öntudatlan állapotban végbemenő öngyilkosságokról, azt erőlködik rám disputálni, hogy csakis öntudatlan állapotban követtetnek el öngyilkosságok. S még hozzá minő játszi elműséget tanúsító lenéző modorban?

Arra nézve, hogy ön más véleményben van, mint én, azzal feleltem, hogy igyekeztem nézete helytelensége fölül meggyőzni. A mi meg lenéző, gunyos, sarcasticus modorát illeti, azt nyerte, hogy azon módon lett traktálva, miként felsorolta. Még pedig nem ingyen, nem ok nélkül. Először azért, mert minden lébe kalán szeret lenni. Mert továbbá hajlamába lenne az élőfába is belekötni. S mert végre egy ilyen sok mindenfelőlől meghányogatást igénylő minden tudományos apparatust nélkülöző módon, egyedül törvényszéki elmekórtánára támaszkodva, úgy szeretne eldöntve látni, hogy ki ellenkező véleményben lenni bátorkodnék, az nem is századunk gyermeke. Aztán a mi Tisza Kálmán és gróf Andrássy Gyulának jól áll, hogy t. i. egy tréfával fontos és életbevágó dolgokban megnyugtató választ ad, az önnél sehogy se veszi ki magát. Eltévesztette ön a mottót. Az önére vonatkozik az a: Difficile est Satyram non scribere!

Tanulság: mások csak érett megfontolás és kellő előtanulmány után fogjon bozzá egy-egy komoly tárgy méltatásához. Ne engedjen minden hiábavaló írásvizketegnek. Szerencséje hogy a „Szilágy-Somlyó”-ba írogat mert különben munkáját veszély fenyegetné Lessing e pajkos verse szerint:

„Warrum der Dichter Hadrian
Die Katzen so besonders leiden Kann?
Das läst sish leicht ermessen:
Dass seine Verse nicht die Mänse fressen!”

Ne írjon csak azért, hogy életjét adjon magáról, mint a holdkóros leány, a kinek megjő az ideje, hogy a ház tetején mászkáljon.

Bár ön a század gyermeke, a mai iskolában képezett tudós, és mint ilyen a füvet is nőni, a legkisebb rovat is köhögni hallja, annyira alaposan tanult, mégis kétszer is meggondolandó, mielőtt valamit papírra tegyen.

Murányi V. Anna.

Vidéki levél.

Kraszna, 1888. július 2.

A meszesi áthelyezési utvonallal megnyitása Csizér-Csucsá között.

Éppen tíz, tehát jubilans éve annak, hogy a megye főurainak jelenlétében az első kapavágást megtették az áthelyezési utvonalon. Ki hitte volna akkor, hogy a 9—10 klmter hosszúságú utnak kiépítésére ugyanannyi év kell. Nehéz fárasztó munka volt. Erről csak Csizér,

Boján község lakói tudnak beszélni. De ha sokat is fáradtak ők veszik első sorban hasznát.

A mint Csizér község jegyzői lakát elérjük, innen balra tér le az új ut. Kezdetben keskeny; alig, hogy két szekér elfér, de később a völgyben tekintélyesen ki szélesbül.

A munka sok nehézségbe ütközött. A Csizér és Boján nevű patak az ut nagy részein ingoványos, moesáros talajt képezett. Ez emésztette föl a kirendelt közmunka erő nagy részét. Az egész uton szilárd szerkezetű átereszekkel és hidakkal találkozunk, az említett patakok levezetésére; 5—6 nagyobb hid és számtalan áteresze van. Így a régi országut meredek hágóival az enyvetnek adatott át.

Az új áthelyezési utvonallal festői szép vidéken vonul el. A Meszes természet alkotta völgyében halad. Két oldalt erdők borítják, százados lombjaikkal beárnyékozva az utat, mi a fáradt utasra mindig kellemes. Az ut mellett patakok cseregdedzve, sebesen buzogva futnak tova a sok színű kavicsra. Nincs domb sehol, csak Csucsá felé van egy kis alig észrevehető emelkedés.

A mint Csucsá felől jó az ember nagyszerű kép tárul az utas elé. Majdnem teljesen az, mint mikor az ember a régi uton a Meszes tetőre ért. Itt is elibünk tárul az egész Kraszna völgye virágzó falvaival legelésző nyájaival; míg messze kéklik az ő Magura, hívogatólag intve felénk.

Tehát gazdagabbak vagyunk ismét egy jó közlekedési uttal. A jó közlekedési vonal a nép vagyonszerzésére vezet. Élénkebb a forgalom, több az adás-vetés, értékesebb a termés. De közművelődésileg is hasznos. A nép messze vidékre elmegy, ott lát, hall tapasztal. A hasznosat, jobbat önmagára fordítja; szegletességéből vesz, művelődik.

A magas kormány is átlátta ez új utvonallal hasznosságát azért a munkálatokban több mint 30 ezer frttal segítette megyénket.

De midőn örömmel fejezzük ki ez utvonallal megnyitását azon óhajunkat is nyilváníttuk, hogy a munka hivatásnál jövőben több figyelmet kérünk.

Mert bizony nagy aránytalanságok is követettek el. Így megtörténik, hogy egy kézi munkás a köteles hat napja helyett 30-at is szolgált évenként.

A tíz éves fárasztó munka után az ünnepélyes megnyitása a meszesi áthelyezési utvonallal június 28-án volt.

Az ünnepélyes actus megyénk közszeretében álló főispánjának Baranyai Ágoston ő méltóságának jelenlétében történt. Körében volt: Moni Gyula m. főügyész, Nagy Domokos járás szolgabíró, Gáll Lőrinc t. szolgabíró. Az építészeti hivatal: Péchy Zsigmond kir. főmérnök, Sterba Dezső, Szegő Ármin s. mérnökök és Matolcsy Gyula kir. utmester.

A bizottság kocsikon bejárta az egész utvonallal megelégedését fejezte ki a vonal építése felett, az itt-ott felmerülő hiányok pótlását a szorgos mezeli munkák bevégezése után halasztotta.

A fárasztó szemle után a társaság — a csizéri körjegyző Papp János által készített — zöld sátorba vonult egy kedélyes ebéd elköltésére. Itt Péchy Zsigmondné ő nagysága várta az érkezőket, kit a vidék szépsége vonzott ki kényelmes otthonából.

Este felé a társaság újra kocsikra ült és siettek Nagy Domokos ur barátságos házához, hol estebéd fejezte be az emlékezetes napot.

Főispán ur ő méltósága tovább utazott Szilágy-Somlyóra.

B u s m a g y a r

Egyleti élet.

Van szerencsém a t. szerkesztőséget becses lapjukban leendő felhasználás végett a W. E. igazgató választmányára által f. évi június hó 30-án tartott gyűlés eredményéről a következőkben értesíteni:

1) Ifj. br. Wesselényi Miklós az egyl. alapító, — és Berde Sándor vérvölgyi ev. ref. lelkész az egyl. rendes tagok közé felvételtek.

2) A szilágyvármegyei azon 2 néptanító részére, kik a magyar nyelv és magyar történelem tanításában kiváló sikert tudnak felmutatni, a kir. tanfelügyelő javaslatára 2—2 darab egyenkint 5 frtos arany lesz jutalmul kiadandó.

3) 2 állami, 2 községi és 2 felekezeti iskola azon szegény tanulói közt, kik jó előmenetelt tanúsítottak, 30 frt értékű jutalmukönyv fog a kir. tanfelügyelő utján kiosztatni.

4) A zsigó, sz.-sámsoni, bogdándi és t.-szarvadi dalkörök részére 6—6 frt. segély szavaztatott meg.

5) Az egyletet az Emke brassói ünnepélyén br. Bánffy György és ifj. br. Wesselényi Miklós urak fogják hivatalból képviselni.

Hazaifui üdvözlettel

Zilah, 1888. július 1.

Kiss Emil,
egyl. titkár.

Felhívás.

Az Emke szilágyvármegyei fiókja a f. hó 6-án, az az pénteken délelőtt 11 órától kezdődőleg választmányi ülést tart, melyre az Emke fiókegyletének választott és — az ügyrend 7. §-ának 1-ső pontja értelmében — a megye területén lévő alapító és örökös tagok és esetleg azok képviselőiből álló választmányi tagok mély tisztelettel meghívotnak azon kéressel, hogy tekintve a tárgysorozatba felvett ügyek fontosságát a lehetőleg teljes számban megjelenni méltóztatassanak.

Tárgysorozat:

- 1) A f. é. március 15-iki ünnepély jövedelmének elszámolása.
- 2) Bizottság kiküldése a számadás megvizsgálására és költség előirányzat készítésére.
- 3) A brassói közgyűlésen való képviseltetés.
- 4) A megyei fiókegylet közgyűlésének kitűzése.

Sz.-Somlyón, 1888. július 2-án.

Hulimka Sándor,
egyl. jegyző.

Nagy László,
egyl. alelnök.

Különfélék.

* **Előfizetési felhívás.** Lapunk ez év második negyedét megfutván, a jelen számmal a harmadik évnegyedbe lép. Az osztatlan pártfogás és érdeklődés, melyet ez évnegyed alkalmából is a nagyközönség részéről tapasztaltunk, jól eső biztatás nekünk arra nézve, hogy utunkat a megkezdett alapon tovább folytassuk: előfizetést nyitunk tehát a „Szilágy-Somlyó” harmadik évnegyedére. Az előfizetési feltételek az eddigiek s csupán arra kérjük a szíves megrendelőket, hogy a nyomtatandó példányok meghatározása tekintetéből szíveskedjenek az előfizetési pénzt idejekorán a kiadóhivatalba beküldeni. Az előfizetési feltételek a lap homlokzatán olvashatók.

A „Szilágy-Somlyó” szerkesztősége.

*

* **Személyi hir.** Baranyi Ágoston, megyénk főispánja Moni Gyula tisztii főügyész kíséretében a megyebeli közigazgatási hivatalok megvizsgálása céljából hivatalos körutat tett. Hozzánk a krasznai főszolgabírói hivatal megvizsgálása után érkezett, a midőn a városi összes hivatalokat részletesen, behatóan megfigyelte; a hivatalos kezelési könyveket s az ügyiratokat betekintve, az ügymenet gyorsítására szakszerű tanácsokat és utasításokat adott. Ő méltósága a tapasztalt renddel nagyobb részben meg volt elégedve s innen Tasnádra utazott.

* **Athelyezés.** Dr. Zsigmond Ernő mármaros-egyeleti kir. alügyész a helybeli kir. járásbíróshoz albirói minőségben áthelyeztetett.

* **Hymen.** Krammer Károly a helybeli m. kir. posta- és távirat hivatalnak közkezdveltségű főnöke f. hó 14-én délelőtt vezeti oltárhoz Márkus Ferencz nyugalmazott püspökségi tiszt szép és művelt leányát Márkus Fánika kisasszonyt. A menyegző Nagyváradon a szülei háznál fog megtartatni. Teljes szívből boldogságot kívánunk hozzá az előzékeny és pontos hivatalnoknak!

* **Köszönetnyilvánítás.** A szilágy-somlyói községi iskolába járó tanulók szorgalmának ébresztése s fokozása céljából a lefolyt 1887—88-ik tanévre jutalmi díjakul kegyesek voltak felajánlani s a tanítótestület rendelkezésére bocsátani a helybeli tks. községi iskolaszék 40 frtot, nagytisztelteti Nagy László iskolaszéki elnök ur 10 frtot, tks. Ruszka István iskolaszéki jegyző ur 6 frtot, tks. Somogyi Kálmán iskolaszéki gondnok ur 5 frtot, Némethy Zsigmond k. tanító ur 1 frtot, mely nemes tettökért a községi iskolai tanítótestület ugy a maga, mint a jutalmazott tanulók nevében fentnevezetteknek ezennel köszönetét nyilvánítja. Hálás köszönetét nyilvánítja továbbá tks. Ajtai Albertné, tks. Szénássy Miklósné, tks. Lázár Antalné, tks. Fodor Istvánné, t. Erdődy Lászlóné, t. Lengyel Lászlóné és Kuttis Jánosné urnőeknek, kik a fentnevezett tanév folytán a községi iskolába járó tanulók közül három szegény árva gyermeket láttak el saját asztaloknál délelőddel. Találják föl ebből nemes tettökért méltó jutalmukat a társadalom elismerésében s az éhező árvák hálaájában. Sz.-Somlyón, 1888. június 30-án. A tanítótestület nevében: Bogdán István, igazg. tanító.

* **Az E. M. K. E. „Aurora” sorsjegyei** a szilágy-megyei fiókegylethez is megküldettek. Ezen sorsjáték áll: 100 nyereményből 25000 frt értékben. Főnyeremény: Than Mór festő művész eredeti olaj festménye, mely „Aurorát” élet nagyságban ábrázolja, kis geniussoktól környezve. Értéke 2000 frt. Egy sorsjegy ára 1 frt. Kapható az E. M. K. E. pénztárnoka tek. Bartha Iván urnál, — takarékpénztári könyvvezető tek. Ruszka István urnál, — tek. Telegdy Márton urnál és tek. Zipfinger Péter urnál.

* **Eljegyzés.** Kiss Bertalan a nagybányai piac egyik előnyösen ismert átvatkereskedője, a napokban jegyezte el Hirschmann Izsák szép és kedves leányát Cecília kisasszonyt.

* **Uj berendezés** a kir. távirdnál. Folyó hó 1 óta oly helyeken, hol távirahivatal nincs és csak postahivatal van, szintén lehet sürgönyöket feladni. E célból a közlekedésügyi ministerium: sárgás színű, a zárt levelező lapokhoz hasonló alakú, zárható „távirat-lapokat” hozott forgalomba. Ily távirat-lapok kaphatók minden posta és távirat, — illetve postahivatalnál, nemkülönb a frankojegy-árusoknál s felhasználhatók a magyar korona területén bárhol, Európa bármely államába szóló táviratok feladásánál. Egy ily táviratlap ára 35 kr. s arval minden ráfizetés nélkül fel lehet adni egy a belföldre szóló 5 szóból álló táviratot; minden további szóért 2 kr. jár s ezeknek díját a táviratlap belső oldalán az erre kijelölt helyen megfelelő értékű frankojegyek felragasztása által kell megfizetni. A táviratlap mikénti használására nézve annak külső oldalán rövid „figyelmeztetés” foglaltatik, ki azonban bővebb tájékoztató kíván forduljon felvilágosításért valamely postahivatalhoz. Ily táviratlapok feladhatók bármely postahivatalnál, de a levélgyűjtő szekrényekbe is bedobhatók.

* **Jakó Pál** helybeli kir. járásbírósi joggyakornok a zilahi kir. törvényszék nagyságos elnöksége által hasonminőségben Zilahra helyeztetett át. A rokonszenves fiatal hivatalnok rövid itt léte alatt is közkezdveltségre tett szert, ezért áthelyezését mindenesetre sajnálattal vesszük tudomásul. Helyébe joggyakornokká Dózsa János zilahi ügyvédjelölt lett kinevezve.

* **Ipariskolánk** önmagát érzi megtisztelve, midőn szegény, de szorgalmas és jómagaviseletű iparos tanuló előhaladását nyilvánosan elismertette, s nemcsak anyagi, hanem a mi a győztesekre nézve, bizonyosan még értékesebb s még buzdítóbb hatású, erkölcsi jutalomban is részesítve szemléli. A kik nekünk igazán tisztá örömet szereztek, midőn anyagi és erkölcsi jutalomban részesíték iskolánk tehetségesebb tanulóit: e városnak ipariskolánk iránt melegen érdeklődő, mivel közönsége s a nemeslelkű adakozók és egyesületek. Épen azért kedves kötelességet teljesíték, midőn ipariskolánk nevében forró köszönetet mondok a „Krasznamegyei Takarékpénztár Egyesület”-nek 20 frt, a városi hatóságnak 10 frt, a „Wesselényi-Egyület”-nek 10 frt, a „Temetkezési egyesület”-nek 5 frt, a „Csizmadia társulat”-nak 3 frt adományáért; továbbá azon jószívű adakozóknak is, kik figyelmük által a jutalmak szép összegéhez, elsőik, hozzájárultak, u. m. Nagy-tiszt. Nagy László ev. ref. esperes és lapszerkesztő ur 2 frttal, Tek. Somogyi Kálmán ügyvéd ur 1 frttal; s végül egy lelkes társaságnak, rögtönzött gyűjtéseért, melyet tek. Virág Lajos városi főjegyző ur kezdeményezett 2 frttal s melyhez hozzájárultak: Nt. Wittmann Ágoston tanár ur 1 frttal, T. Gámeny Lukács 2 frt. Barna József, Kába József és Merk János iparos urak egy—egy frttal. Fogadják a nemeslelkű adakozók, kik iskolánk iránt melegen érdeklődésüknek oly szép bizonyosságát adták s e város művelt közönsége, mely szerény kiállításunkat megtekinteni szíveskedett — ismételtlen őszinte hálás köszönetemet s kérem tartásuk meg becses figyelmükben s pártfogásukban iskolánkat jövőre is. Szentimrei István, ipariskolai igazgató.

* **Egy kis statistica.** A mult 1887—88-ik tanév folyamára a helybeli községi iskolába beiratkozott 148 leány és 161 fiú: összesen 409 tanuló, kik közül tanév folytán meghalt 3, iskolából kilépett 25, tanintézetet változtatott 8 rom. kath. tanuló, tehát vizsgázott: 274 tanuló. A vizsgázottak között volt 97 ev. ref., 51 rom. kath., 23 gör. kath. és 103 mózes vallású tanuló; előmenetelre nézve: 40 kitűnő, 54 jeles, 71 jó, 69 elégséges és 42 elégtelen. Tanév végén a jelesebb előmenetelű tanulók közt kiosztatott 61 forint részint készpénzben, részint jutalmi könyvekben. Ezen jutalmakból részesült 29 fiú és 29 leány tanuló. (A helybeli gimnázium és a többi elemi iskolákról készített statisztikai adatokat jövő számunkban adjuk. Szerk.)

* **A tüzőltő** majális a vasárnapi kellemetlen idő miatt elhalasztatott a f. hó 8-ára, vagyis a következő vasárnapra. Ez a halogatás most már addig fog tartani, a míg csak alkalmas idő nem lesz arra, hogy a mulatság a szabad ég alatt legyen megtartható; — ez a közönség óhaja is, a mely mint hírlík a távol vidékről is nagyban készül a jó nevű táncvigalomra, mely kedélyességben és fesztelenségben egyedül áll a maga nemében.

* **A krasznai állami el. népisk. vizsgálatai** jun. 24, 25 és 26. napjain folytak le. A tanév bezárása 27-én történt meg, mely alkalommal 13 tallér jutalom osztott ki. A tallérokat ajándékozták: báró Györffy Lajos, Nagy Domokos, báró Györffy Pál, Laitner Zsigmond Gyulai Endre, Lázár Geiza, Miron Márton urak és egy tanügybarát. Fogadják a tanügy iránt érdeklődők ugy az iskolai gondnokságnak, mint a tanítótestületnek hálás köszönetét. Zoványi Lajos, ig. tanító.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Krasznán egy eladó leány f. hó 1-én beleugrott egy csekély mélységű kúba. De midőn a vizet fürdeni igen hidegnek találta, segélyért kezdte kiabálni. Egy ott járó fiatal özvegy ember szerencsén földre segítette. Hogy a romanticus részlet mind a két oldala meglegyen, még lehet belőlük egy pár.

* **A senki gyereke.** Spitzer Jenőnek hívják. Alig 2 éves, szép, nevető kék szemű apróság. Egyike azon szerencsétleneknek, kik a botlás gyümölcsei és kiket a szerencsétlenség nevel. De azért olyan szép kis gyerek s olyan vidáman nevetgél, mint a ki nem érezte még soha az élet terhét. Őzv. Mózes Gergelyné tartja e szerencsétlent havi 5, mondó öt forintért, a mit a város fizet érte tartásdíjban. De mi az az öt forint! A kis Jenőnek semmi ruhája nincsen szegénynek. Sok helyt meg annyi a felesleg! Sajó szívű emberek olyan szívesen megosztják azt, a miök van a szegénynyel. Hozzájuk fordul hát a kis gyermek nevében a könyörület, — kérve, adjanak a mit isten adott.

* **Ismét villámcsapás.** Krasznán, június 29-én, a villám lecsapott és egy ökröt megölt. Rövid másfél hét alatt ez már a második eset.

* **Az orsz. m. kir. zene és színművészeti akadémia** színészei (drámai és operai) osztályainak következő 1888—89-iki tanfolyamára f. évi szeptember hó 3, 4, 5. napjain lehet beiratkozni. A jelentkezőktől megkivánjuk, hogy vagy szüleik, esetleg gyámjaik kíséretében jelentkezzenek, vagy ezek írásbeli bejegyeztetését hozzák magukkal. Ifjakat 18, leányokat 15. éven alul. a szabályok értelmében, nem vehetünk fel. Ez életkor betöltését hiteles okirattal kell igazolni. A felveendőktől anynyi műveltségről és iskolai képzettségről való bizonyítványt kívánunk, mennyi ily kora művelt ifjaktól megvárható, de legkivált a magyar nyelvtan alapos ismertetését. A beiratkozó növendékek 1 frt beiratási díjat tartoznak fizetni. A beiratást követő napokon, szeptember 10-én délelőtt operai, délután drámai felvételi vizsgálatnak vettettek alá, mely a drámanál szavaltat — az operánál énekpróbából áll. A felvétellel alkalmasnak talált jelentkezők 5 frt felvételi díjat fizetnek. Az évi tandíj ezen kívül a drámai osztályokban 90 frt, az operai osztályokban, a nagyméltóságu vallás- és közokt. ministerium 20747—1888. számú rendelethez alapján, 70 frt. Ennyit kívánunk egyelőre tájékoztatásul közölni. A felvételi szabályok teljes szövegét még a szünidők folyamán közzétesszük, de benne foglaltatnak azok évkönyvünk és alapszabályai-

inkban is, melyeket kívánatra bárkinek szívesen megküld a titkári hivatal. A tudakozó levelekhez 5 kr. postabélyeg melléklendő. Budapest, 1888. június hó 15-én. Az igazgatóság.

* **Budapesti Hírlap.** A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdék mellőzésevel küzdött nemzeti- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozó társak egész seregén kívül, a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítókön kívül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkei Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdék nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közlelete felül távirati értesítésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap; a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állnak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megátvírozzák. A külföldi rendes tudósítókön kívül minden fontosabb esemény felül a szerkesztőség külön kiküldetesi tagjainak adnak gyors és bíz értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi elelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” tárcarovata Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsurnalisták szerkesztik s a helyi értesítés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékoztására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legjobban műveit közzöljük. Az előfizetési feltételei: Egész évre 14 frt, fél-évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., Egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legelőszérűbben postautalvánnyal eszközölhetők következők cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kap-lap-utca 16. szám.

Irodalom.

— Blaisot kisasszony a címe a Singer és Wolfner budapesti kiadók által oly gondosan állított össze „Egyetemes Regénytár” legújabb kötetének. Lármás és csillogó tulajdonok nélkül való, de annál mélyebb és alaposabb író s kedves regény szerzője: Morio Uchard, ki nemcsak egyszerű írói egyéniséget egyiránt távol tudta tartani szociációt hajlaszó kalandos regények, és az élet eszfűgaiban gyönyörködő naturalizmus irányától. Nem azt jelenti ez, hogy Uchard nem a való élettel foglalkozik; sőt inkább, csak is ezzel, de izlése ez élet szép oldalai felé hajlítja, a mi semmit sem von le jellemfestő és leíró képességének tökéletességéből. Maga a mese híján van minden terjengőségének, egységes és egyszerű, de annál érdekesebb és vonzóbb, a kibonyolítás pedig meglepő és kielégítő. A fordító, Pál Béla, azon volt, hogy a fordítás az eredeti egyszerűségének a benyomását tegye. A kötetet, mely az „Egyetemes Regénytár” legjobbján közé tartozik, kétségkívül örömmel fogja fogadni a derék vállalatot közönsége. Ára csinos, piros vászonkötésben 50 krajcar.

— Jókai legújabb regénye!! A lélekidomár!! Valjon nem elég-e csak ennyit mondanunk, hogy irodalmi rovatunkat ez egyszer mindenki a legnagyobb kíváncsisággal olvassa el! Magunk is meg voltunk lepetve, midőn Révai testvérek, kik Jókai legújabb regényeinek fűzetes kiadása által eléggé nem méltatható éadmekre tettek szert, a „Három márványfej” befejezése után pár héttel már „A lélekidomár” első két fűzetét küldik be nekünk, — annak a regénynek első fűzetét tehát, melyet hazánk legnagyobb két lapja magyar és német nyelven közölt egyszerre, melynek folytatásokban történt elolvasása után mindenki oly hatalmas emelkedést érezte a ragyogó fantáziájú és a soha nem pihenő tollának, milyent a hetvenes évek elején alkotott művei óta nem észleltünk. Je már magában az eszme is mily remek! A regény hőse valami büvös hatalommal, mely tekintetéből sugárzik ki, uralkodik mindenki és mindenek felett. Ember, ki előtt nincs titok, ki behatol a szívek rejtekébe, hogy onnan hozza ki a kezdő szálát, melynek segítségével kutatásaiban tovább haladhat. A kik Jókai műveinek fűzetes kiadásából ismerték meg legújabb alkotásait, egytől-egyig íratni fogják a „lélekidomár”-t is, — a kik pedig nem tudják, hogy Révai testvéreknél 20 kros fűzetekben szerezhetik meg ezt a nagy regényt is, most e sorok utján értesülnek róla, és meg vágyunk róla győződve, hogy e hatalmas mű kevés magyar házból fog hiányzni. — Egyes fűzetek küldése, vagy az egész munkára való előfizetés céljából legelőszérűbben egyenesen Révai testvérek kiadóhivatalába fordulni. (Budapest, IV. Váci utca 11.)

Szerkesztői üzenetek.

B. urnak Kolozsvár. A küldeményért köszönet. Örvendünk, hogy önnek is tetszik lapunk szerkesztési iránya. Az önök lapjába közelebb küldök beszélyt; de eddig nem érkeztem rá. A horonáriumra nézve majd csak kiegyezünk tán. Üdvözlét!

K. S. „Jójj, jójj, jójj!” . . . Menj, menj, menj!

CSARNOK.

A saison.

— Karc a nyárról. —

Irta: B. J.

Egy növényt magyarul uborkának hívnak; szurós levelek közt nő s néha hosszúra nyulik. Önök bizonyára ismerik; ha féligérett apró karikákban találják fel ropogós salátának, avagy ecet közzé rakják, a hol eláll szépen — akár a jövő tavaszig.

Erről a növényről, mely „hasznos tulajdonságokkal bővülködik” elnevezik a nyarat „uborka saison”-nak. Elnevezik különösen olyan helyt, a hol a nap sugarai kemény járdákról vezetnek vissza az utcák porán át, meg kényes kaucsuk cipőket reszsz darabokra a kövezet.

A meleg levegő megtelik sohajtásokkal:

— Itt a saison! Itt a saison!

A kávéházak és cukrászatok kioszkjainak árnyékára fagyaltosok vonulnak félre; a fehér melények és rózsaszínű harisnyák uralomra jutnak.

A falakat tarka plakátok fedik hirdelve az üdülést nyújtó, közeli és távol való jeles fürdők seregét. „Hova?” „Fürdőre! Fürdőre!” „Mi hasznos az egészségnek? A fürdő!” Így kérdeznak és felelgetnek egymásra az utcasarkok hirdetései.

A sétátér utai esténként még megtelnek, mamák (öreges és fiatalok), papák, leányok és gavalérok beszélnek jó hangosan (hallják mások is) arról, hogy meglepik fürdőre mennek holnap avagy holnapután.

Ez annak a saisonnak a jele, a mit „uborka”-nak hívnak egész röviden, de meglehetősen jellemzőn. Hasonlít némi tekintetben ahoz a másikhoz, a szurós levelűhöz, mely sokszor nagyra nő, — ebben van a pletyka, mely éppen úgy szur és néha sokáig érzik rajta az eczet.

Ime egy kis sétátéri beszéd:

— Tourdon Margiték a tavaly Gleichenbergben voltak. Elmentek még június közepén és nem jöttek vissza augusztus végéig. Volt miből fürdőzni. A Margit akkori toilletteje három hétig állott a kirakatban; csodálhatta mindenki a pompás aljat és a százakat érő ruhaderekat, melyet egészen pocskéká tett a fürdő tánczestélyek alatt. De emlékszik ugy-e arra is, hogy miképpen magasztalták akkor Margiték Gleichenberget a kicsi bárónak, a ki folyton velük járt és még a fürdőbe is utánunk rohant. Ugy tudta mindenki, hogy szerelmes Margitba és maholnap koronás czimer alatt lesz a leány neve. Ám lássa, most reájuk se néz a báró. Tudja-e miért? ...

Ezt egy folytatásban az aranyos kis Olga beszélte annak a fiatal embernek, a ki őt kísérve könnyedén vonogatta fonyadt ajkait.

Mögöttük öt-hat lépésnyire a mama ment Gézával, az elefánttal. (Igy hívják udvarlói nyelven az olyan dandyt, a kinek a „mamát” kell mulattatni, míg szerencsésebb (?) társa a leánynak szórja a könnyű bókákat.)

A mama ezt beszélte:

— Minap érdekes történetkét hallottam. Figyelen reám. Tourdon Gáboréknál (az Olga által emlegetett Margit atyja) a földszinten egy szerény igényű postahivatalnok lakik, kiről talán nem is tudnak az emeletbeliek. Ehhez a hivatalnokhoz beállt a múlt héten három ur forma ember, papircsomóval. Nem köszönnek, de söt kalapjaikat sem érintik. — Mi tetszik? — kérdi a lakó.

— Foglalni jöttünk! ...
— De kérem itt nem szükség foglalniok, én senkinek sem vagyok adósa.
— Ez a lakás nem tartozik Tourdon Gáborékhoz? ... Pardon!!

— A szerény hivatalnok nem beszélt ez esetről, de a felesége dicsekedett itt-ott azzal, hogy őket Tourdon Gáboréknak nézték a végrehajtók kik egyébiránt műveletlen és goromba emberek, stb. Ugy volt azután, hogy a mennyi szép butor a tizenkét elegáns szobában, ló, fogat és kocsi az istállóban volt, mind felírták, de azt beszéltek, hogy ha mindez jól doboltatik is el, nem lesz elég fedezni azt a nyolczezeret, a mivel tartoznak. Így van az, ha sokat „Gleichenberger”-eknek azok, a kiknek nem telik. Az idén már a szegény Margitéknak itt kell tölteni a nyarat, a mi unalmas lesz.

A sétátér lámpái homályosan pislognak. A mama sohajt. Az udvarló pedig megkérdi, nem minden malícia nélkül:

— Ha szabad ... nagysádék az idén hova mennek fürdeni?

— Jövő héten indulunk Gleichenbergbe. Két hónapig leszünk tova.

Lassanként csendes lesz a sétátér.

Egyesek hazamennek, nagyobbbrészt azok, kik egész nyárra itt maradnak s lesz még idejük bőven, a fás tért felkeresni.

A többiek meg beszélgetnek az elhaladtakról: ecetet adnak az uborkához.

Az Olga udvarlói, mikor elkisérték a mamát és az aranyost, a markukba nevetnek:

— No nézd, hogy megnőtt az Olgáék urhatnámja! Ki tudja vajlon jövőre nem-e Margiték mennek ismét Gleichenbergbe és ezek maradnak itthon?!

Cigarette-re gyujtanak s később beülnek fagyaltosba. Meleg van ám. Az uborka levelei pedig naponként nőnek és a nagyvárosi saison megindul.

Önöknel ugy-e nem így van ...

... Hazajönnek sorra a gymnasiumbeli ifjak Egyik nyulánkra nőtt, másiknak már-már feketeség mutatkozik az ajkai körül. Négyen-ötön bevárják a rokonságot, az ismerősöket, összecsapnak műkedvelői előadást, rendeznek kirándulásokat. A télen ugy-e a papák táncoltatták nőgyeleti bálokban a leányaikat? Most bezzeg jut egy-egy nagyvárosiasra formálódott fiatal ember, esetleg idegen, kit ez, vagy amaz hozott el, mint jó barátot. A majálisokon feltétlenül pompásan mulat mindenki. Meg is érdemlik, mert egy éven át csak erre vártak vég nélkül való szép álmokkal a leánykák.

Van mit dicsekedni, kinek a bátyjával, kinek az unoka fivérével. Mindnyáján szemnek tetsző és udvarias fiuk.

Esténként széles sorban, vagy kettesével sétálnak az utcán („promenad” nincs) s ha néha csontnélküli komédiás kerül elő, megnézik azt is. A nagy városból hazakerült diák neveti a bolond komédiás szálnalmas arcát és beszél leány ismerőseinek a Renz és Born-féle óriási cirkuszokról.

Igy mulik el a nyár. Később az édes levegőt sokszor ingatja szél. Egy-egy apró dér is leül, gyakran igen korán, a kert virágaira. A leánykák komolyodnak, a muló nyár emlékeit idézik fel. A deákcskák pakkolóznak.

Ugy lesz tovább, hogy elhallgat a komédiás sátorban a muzsika, csendesek esténként az utcák. A mezői tavakban unalmasan brekeg a mocsári béka is, melynek esetleg sárga gombos fekete frakkja és fehér mellénye van.

Ősre kezdődik ott az a saison, a mi nagy városhelyt most indul meg.

Jobb-e ugy?

H I R D E T É S E K.

Üzleti jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tndomására hozni, miszerint **óra-üzletemet** újabb időben ugy minőség, mint mennyiség tekintetében tetemesen kibővítettem.

Dus választékú raktáramban különféle izlées mintáju s kitünő szerkezetű **fali, inga,** valamint **arany s ezüst. női és férfi zsebórák** a lehető legjutányosabb árban kaphatók.

Raktáron tartok továbbá meglepő szép, művészi kivitelű **ezüst s arany óra láncokat** urak s hölgyek számára.

Kiváló óragyárosokkal való összeköttetésem folytán, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy az árak tekintetében bármely fővárosi órá s vagy házaló ügynökökkel nem csak, hogy versenyezhessek, hanem azoknál sokkal olcsóbb árt szabassak, nem említve azon előnyt, melyet a t. vevő nálam vásárlás esetén az által nyer, hogy a veendő tárgyat előbb megtekintheti, a mi a megrendeléseknél nem áll.

A körülményekhez kepest hajlandó vagyok részletfizetésekre is üzletet kötni. Az eddig tapasztalt bizalomra támaszkodva remélnem engedni mikép a n. é. vevő közönség ezuttal sem fogja becses pártfogását tölem megvonni.

Kitünő tisztelettel:

Lówy Benjámín,
órá s, Szilágy-Somlyón.

2—2

2871—1888.

Pályázati hirdetés.

Szilágyvármegye sz.-somlyói szolgabírói járásába kebeleztet Ilosva székhelylyel Ilosva-Lompért- és Hosszumező községekből alakított körjegyzői állomás lemondás folytán üresedésbe jövén, erre ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomás 400 frt évi fizetéssel, 40 frt irodai átalánnyal, 54 frt fa-illetménylyel, 20 frt fuvar- és napdíjjal, szabad lakással és a szabályrendeletileg megállapított magán munkálatokért járó díjazással van javadalmazva.

Felhívom ennél fogva a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6 §-a értelmében szabályszerűen fölszerelt pályázati kérelmüket folyó évi július hó 12-ik napjáig alolirt szolgabírói hivatalhoz beadni annyival inkább el ne mulasztásák, mivel a később érkezett kérelmek tekintetbe vétetni nem fognak.

A választás 1888. évi július hó 16-ik napján fog Ilosván, mint a körjegyzőség székhelyén megtartatni Szilágyvármegye sz.-somlyói járá s szolgabírói hivatalától.

Sz.-Somlyón, 1888. évi június hó 11-én.

AJTAI ALBERT,
főszolgabíró

„Zacherlin”

Csak palaczkokban található.

Azért

a bevásárlásnál óvakodni kell.

Nem palaczkos ára kétes, hamisítvány és csalárd!

Valódi kapható Szilágy-Somlyón és vidékén:

Szilágy-Somlyón: Ruszka Ignác urnál. Szilágy-Csehn: Donogán Albert urnál. Tasnádon: Dulka Elek gyógyszerész urnál. — Zilahon: Bikfalvy István urnál. — Zsibón: Harmath Márton urnál.